

Vladimir Marjanović

Astronomsko društvo Orion Đakovo

DODIRUJUĆI SVEMIR

Touching the Universe

World Space Week
October 4 - 10

Predavanje održano 6.10.2017.
u Osnovnoj školi Selci Đakovački
povodom Svjetskog tjedna svemira

Lecture held on 6. october 2017.
in Elementary school Selci Đakovački
On the occasion of the World Space Week

Svjetski tjedan svemira

Svjetski tjedan svemira (World Space Week) je tjedan u kojem obilježavamo istraživanje svemira. Tjedan je 1999. ustanovila Generalna skupština Ujedinjenih naroda, a obilježava svake godine od 4. do 10. listopada povodom dvaju važnih događaja:

- 4.10.1957. lansiranje prvog umjetnog satelita - **Sputnjik 1**
- 10.10.1967. potpisivanje **Ugovora o načelima upravljanja aktivnosti država u istraživanju i mirnom korištenju vanjskog prostora, uključujući Mjesec i druga nebeska tijela.**

Svjetski tjedan svemira

Svjetski tjedan svemira sastoji se od različitih događaja (predavanja, radionice, izložbe...) koje održavaju svemirske agencije, zrakoplovne tvrtke, škole, zvjezdarnice, muzeji, astronomska društva širom svijeta.

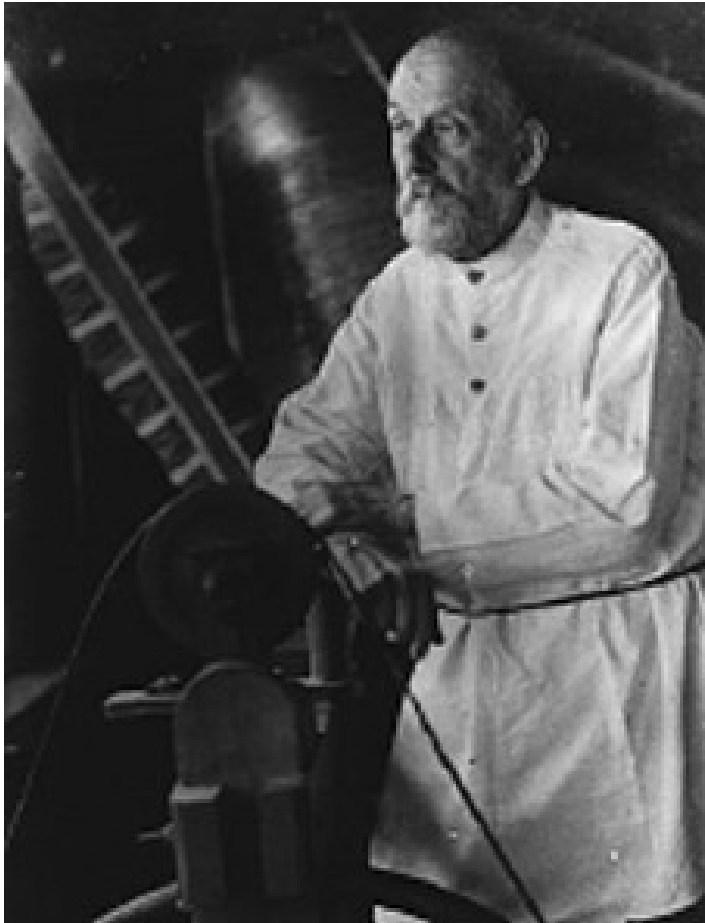
Prošle godine je održano više od 2700 različitih događaja u 86 država svijeta kojima je prisustvovalo oko 200.000 ljudi.

U Hrvatskoj je lani održano 92 događaja – **bili smo 13. na svijetu** – a ove godine će ih biti 101.

Tjedan koordiniraju Ujedinjeni narodi posredstvom World Space Week Association koja imenuje nacionalne koordinate u svakoj od država. Hrvatski nacionalni koordinator je **Danko Kočiš**, predsjednik **Astronomskog društva Orion iz Đakova**.

Konstantin Eduardovič Ciolkovski

OTAC ASTRONAUTIKE, (1857 - 1935)

- ruski znanstvenik i izumitelj
- nije imao novčanih sredstava za eksperimente s raketama pa se intenzivno bavio teorijom raketa
- osmislio je **višestupanjske rakete** pogonjene **tekućim vodikom i tekućim kisikom**
- izračunao je da je minimalna brzina da raketa dostigne planetarnu putanju (kružnu putanju oko Zemlje) 8 km/s - **prva kozmička brzina**
- osmislio je sustav za stabilizaciju rakete u prostoru bez gravitacije

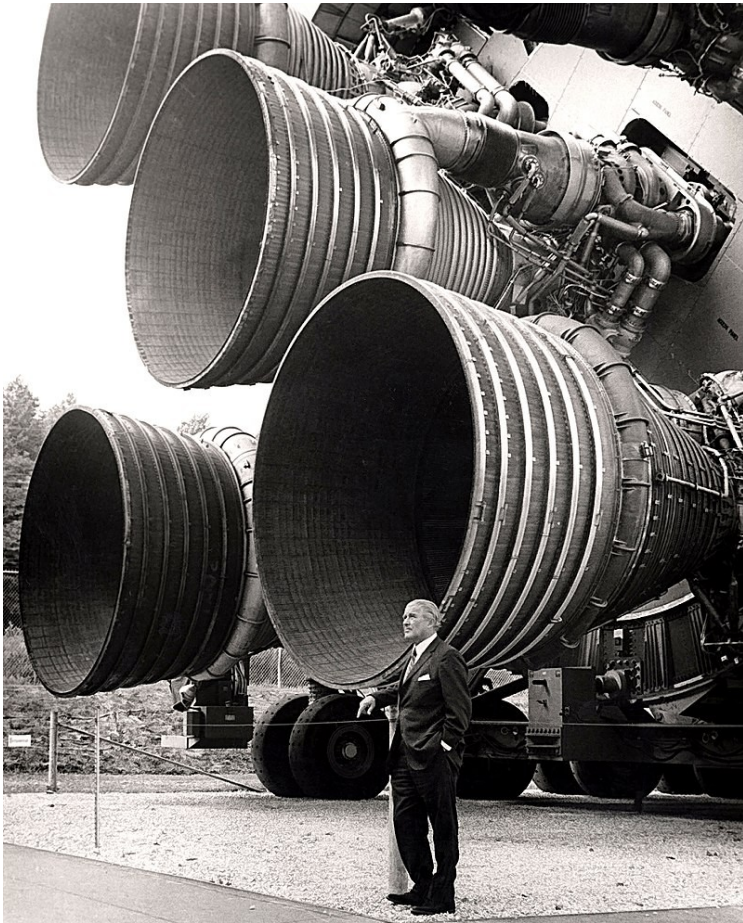
Robert Goddard

OTAC MODERNIH RAKETA, (1882 - 1945)

- američki fizičar, matematičar i konstruktor raketa
- nije znao za radove Ciolkovskog, ali je došao do istih teorijskih rezultata
- teorijske rezultate je i eksperimentalno potvrdio
- 1926. je lansirao prvu raketu na tekuće gorivo

Wernher von Braun

- njemački inženjer i konstruktor raketa
- tijekom Drugog svjetskog rata konstruirao rakete V-2 koje su bile nacističko oružje odmazde
- po završetku rata ga Amerikanci zarobljavaju i premještaju u SAD
- isto tako premještaju u SAD veći dio neiskorištenih raketa, rezervnih dijelova i dokumenata iz tvornice raketa
- manjeg dijela tog materijala su se domogli Sovjeti kada su preuzeli jurisdikciju nad područjem gdje se nalazila ta tvornica

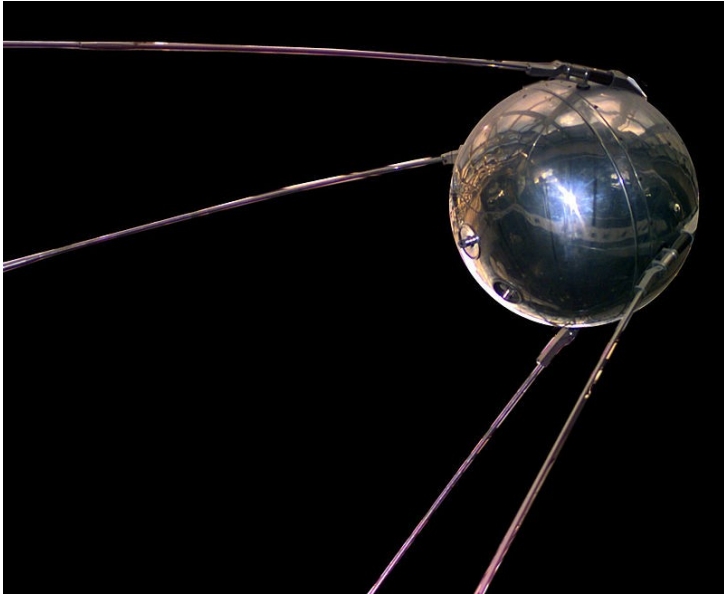
Sergej Pavlovič Koroljov

VODITELJ SOVJETSKOG SVEMIRSKOG PROGRAMA, (1907-1966)

- sovjetski zrakoplovni i raketni inženjer
- voditelj sovjetskog svemirskog programa 50-ih i 60-ih godina, tijekom hladnog rata
- zaslužan je za lansiranje prvog umjentog satelita u zemljinu orbitu - **Sputnjik 1**
- zaslužan je za lansiranje prvog čovjeka u svemir - **Jurij Gagarin**
- zaslužan je za lansiranje prve žene u svemir - **Valentina Vladimirovna Tereškova**

Sputnjik 1

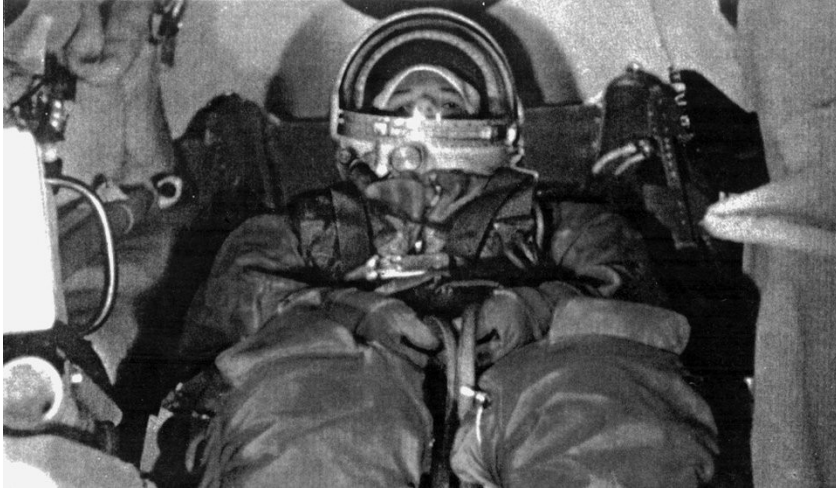

- prvi zemljin umjetni satelit
- lansiran **4.10.1957.** godine raketom koju je konstruirao Koroljov
- time je čovječanstvo zakoračilo u **svemirsku eru**
- Sputnik 1 je bio kugla promjera 58 centimetara i mase 83 kilograma
- baterije su mu izdržale 22 dana tijekom kojih je neprekidno "bipkao" iz svemira
- u atmosferu je uletio 3. siječnja 1958. godine te izgorio

Jurij Aleksejevič Gagarin

PRVI ČOVJEK U SVEMIRU, (1934-1968)

- prvi čovjek u svemiru
- lansiran **12.4.1961.** godine u kapsuli Vostok 1
- proveo je u svemiru **1 sat i 48 minuta** te je **jednom obišao Zemlju na visini od 170 km**
- time je svijetu pokazana snaga sovjetskog svemirskog programa
- čovječanstvo je ušlo u **eru ljudskih putovanja u svemir**

Alan Shepard

PRVI AMERIČKI U SUBORBITALNOM LETU, (1923-1998)

- lansiran je **5.5.1961.** u kapsuli Freedom 7
- to je bilo prvi američko lansiranje s ljudskom posadom u sklopu projekta Mercury
- let je trajao **svoga 15 minuta**

John Glenn

PRVI AMERIKANAC U SVEMIRU, (1921-2016)

- lansiran je 20.2.1962. u sklopu programa Mercury, raketom Atlas 6
- let je trajao 4 sata i 56 minuta tijekom kojih je tri puta obišao oko Zemlje
- 1998. godine je u 77. godini života ponovo bio u svemiru i time postao i najstariji astronaut

Valentina Vladimirovna Tereškova

PRVA ŽENA U SVEMIRU, (1937)

- lansirana 16.6.1963. godine
- let je trajao 2 dana 22 sata i 50 minuta i Tereškova je Zemlju obišla 48 puta
- to je ujedno bio zadnji let iz programa Vostok (letovi s jednim kozmonautom)
- nakon toga sovjeti pokreću program Voshod (Zora) s višečlanim misijama

